

Nr. 12965 / 31.05.2023

RAPORTUL DEPLASĂRII:
Semnare Acord de cooperare între Județul Maramureș și Regiunea Syunik

Participanți:

- **Radu Daniel Trufan** - VICE-PREȘEDINTE
- **Romeo Dobocan** – CONSILIER JUDEȚEAN

Consiliul Județean Maramureș a răspuns invitației Guvernatorului Regiunii Syunik, Domnul ROBERT GHUSAKYAN, de a trimite o delegație în Armenia în vederea finalizării demersurilor de înfrățire cu Regiunea Syunik. Acordul de cooperare între Județul Maramureș și Regiunea Syunik a fost semnat în data de 25 mai 2023 în localitatea Tegah, în prezența viceguvernatorului Hayk Harutyunyan și a primarului comunității Tegah, domnul David Ghulunc.

Decizia semnării acestui acord de înfrățire a fost fundamentată în baza similarității existente între cele două culturi milenare. Armenia este recunoscută pe plan internațional ca leagăn al creștinătății, fiind prima țară din lume care a introdus creștinismul ca religie de stat în anul 301 și reușind să mențină Biserica Apostolică Armeană nealterată până în prezent în pofida localizării geografice. Însăși alteritatea culturală a celor două țări în contextul regional constituie un punct de coeziune de-a lungul istoriei, România fiind o insulă de latinătate într-o mare slavă iar Armenia un avanpost creștin la poarta Asiei. Maramureșul asemeni Regiunii Syunik este caracterizat de un înalt nivel de spiritualitate, cel mai emblematic simbol cultural al Maramureșului fiind bisericile de lemn, în linie de congruență cu bisericile de piatră caracteristice regiunii înfrățite. Istoria Regiunii Syunik asemenea istoriei Maramureșului a fost marcată de poziționarea acesteia la intersecția unor rute comerciale și în umbra marilor imperii. Dincolo de patrimoniul cultural, patrimoniul natural constituie un alt punct de convergență, Regiunea Syunik deținând, de asemenea, un număr semnificativ de arii protejate, parcuri naturale, rezervații de stat și sanctuare ale faunei sălbatice. Asemănări există și în domeniul exportării resurselor minerale, mineritul marcând istoria celor două regiuni - Regiunea Syunik având și în prezent activitate minieră și fiind renumită la nivel mondial pentru producția de cupru și molibden.

Delegația Maramureșului compusă din Radu Daniel Trufan - Vice-președintele Consiliului Județean Maramureș, Romeo Dobocan – consilier județean și Roxana-Talida Roman – consilier în cadrul Biroului relații publice, secretariat ATOP și relații internaționale a vizitat următoarele obiective din Regiunea Syunik cu prilejul semnării acordului de înfrățire:

- Mănăstirea Tatev - este o mănăstire apostolică armeană din secolul al IX-lea, localizată pe un platou mare de bazalt, lângă satul Tatev. Mănăstirea Tatev este cunoscută ca sediu episcopal al Syunikului și a jucat un rol semnificativ în istoria regiunii ca centru al activității economice, politice, spirituale și culturale. În secolele XIV și XV, mănăstirea a găzduit una dintre cele mai importante universități armenie medievale, Universitatea de la Tatev, care a contribuit la afirmarea științei, religiei și filosofiei, reproducerea de cărți și dezvoltarea picturii în miniatură. Savanții de la Universitatea Tatev au contribuit la

conservarea culturii armene și a crezului în timpul uneia dintre cele mai turbulente perioade din istoria neamului armenesc.

- Funicularul Wings of Tatev – Aripile Tatevului, deschis publicului în 2010 leagă Tatevul de satul Halidzor. A fost inclus în Guinness World Records drept cel mai lung funicular cu cablu dublu neîntrerupt din lume.
- Orașul Sisian este unul din centrele urbane din Regiunea Syunik (alături de Kapan, Goris, Kajaran, Meghri, Agarak și Dastakert). Din punct de vedere industrial orașul găzduiește fabrica de lactate Sis-Alp, fabrica de materiale de construcții Bazalt-M și fabrica de ceramică Sisian.
- Situl arheologic Zorats Karer - Carahunge este un sit arheologic preistoric din apropierea orașului Sisian. Este cunoscut în tradiția turistică internațională ca Stonehenge armean. Istoricul armean Stepanos Orbelian, în cartea sa Istoria Syunik-ului (secolele I-XII) menționează că în regiunea Tsluk (Yevalakh) din Armenia, lângă orașul Sisian, se afla un sat numit Carunge, care înseamnă „comoara de piatră” sau „pietre de temelie” în armeană. Numele Carahunge este interpretat ca derivând din două cuvinte armenesti: car (sau kar) (armeană: քար), care înseamnă piatră, și hunge sau hoonch (armeană: հնչիս), care înseamnă sunet, numele Carahunge înseamnând astfel „pietre care vorbesc”. Această interpretare este legată de faptul că pietrele scot sunete de șuierat în zilele cu vânt, probabil din cauza multiplelor găuri care traversează pietrele preistorice în unghiuri diferite. Legenda spune că situl era un observator astral preistoric, iar arheologii locali au certificat existența unor tumuli în perimetrul sitului.
- Comunitatea Tegah – este o comunitate rurală și o subdiviziune administrativă a Regiunii Syunik, formată dintr-un grup de așezări a căror centru administrativ este satul Tegah.
- Ferma Davtyan este o rețea de fermieri, producători, companii de procesare, oameni de afaceri și factori de decizie reuniți cu scopul de a stimula producția și procesarea alimentelor ecologice, agricultura durabilă și politicile de mediu. Ferma cultivă sparanghel, cereale, are o livadă și o pepinieră. Media anuală a producției de sparanghel este de peste 10 tone. Suprafețele cultivate sunt extinse în mod regulat, ceea ce permite creșterea constantă a volumului producției.
- Satul cavernelor Khndzoresk – peșterile din Khndzoresk se întind de-a lungul unui defileu pe o distanță de aproape 3 km. Acestea sunt accesibile în prezent grație unui pod suspendat construit peste defileu. În satul peșterilor există mai mult de 3000 de “case-cavernă” și o biserică de piatră. Istoric, satul a fost unic în ceea ce privește inaccesibilitatea pentru inamici. În timpul invaziilor, locuitorii se mutau din peșterile rezidențiale în cele impenetrabile de unde puteau respinge atacurile inamice fără ca aceștia să aibă posibilitatea de a contraataca. Peșterile vechi de mii de ani sunt opera acțiunii conjuncte atât a oamenilor cât și a naturii. Multe din acestea au fost locuite până în anii 1950 și în trecut vechiul sat Khndzoresk a fost cel mai dens popular sat din Armenia, cu o populație de circa 15.000 de oameni conform relatărilor locale.

Radu Daniel Trufan
VICE-PREȘEDINTE

Romeo Dobocan
CONSILIER JUDEȚEAN